ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 15ης Φεβρουαρίου 2007 *

Στην υπόθεση C-34/04,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, η οποία ασκήθηκε στις 29 Ιανουαρίου 2004,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους T. van Rijn και C. Diderich, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενου από την H. G. Sevenster,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Rosas, πρόεδρο τμήματος, A.Tizzano, A. Borg Barthet, J. Malenovský (εισηγητή) και A. Ó Caoimh, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματέας: R. Grass,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιουλίου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί με την προσφυγή της από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, μη αφαιρώντας τις άδειες αλιείας των σκαφών Wiron III και Wiron IV μετά την οριστική μεταφορά τους στην Αργεντινή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) 3690/93 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για τη θέσπιση ενός κοινοτικού καθεστώτος που θα καθορίζει τις ελάχιστες πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις άδειες αλιείας (ΕΕ L 341, σ. 93).

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

2 Η Συμφωνία για τις σχέσεις που αφορούν τη θαλάσσια αλιεία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Αργεντινής εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3447/93 του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 1993 (ΕΕ L 318, σ. 1, στο εξής: συμφωνία για την αλιεία). Κατά την ένατη αιτιολογική σκέψη της συμφωνίας για την αλιεία, τα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας αυτής έχουν «πεισθεί ότι αυτή η νέα μορφή συνεργασίας στον τομέα της αλιείας θα εξασφαλίσει σταθερή πρόσβαση σε νέες αλιευτικές δυνατότητες, θα συνεισφέρει στην υλοποίηση των στόχων της ανανέωσης και της μετατροπής του στόλου της Αργεντινής και της αναδιάρθρωσης του στόλου της Κοινότητας και θα ευνοήσει, μακροπρόθεσμα, την ορθολογική εκμετάλλευση των πόρων».

3 Το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 3, της συμφωνίας για την αλιεία προβλέπει τα εξής:

«1. Τα μέρη δημιουργούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για τη σύσταση στην Αργεντινή επιχειρήσεων με κεφάλαιο προέλευσης ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών της Κοινότητας και για την ίδρυση μικτών εταιριών και προσωρινών ενώσεων επιχειρήσεων στον τομέα της αλιείας μεταξύ εφοπλιστών της Αργεντινής και της Κοινότητας με σκοπό την από κοινού εκμετάλλευση και, κατά περίπτωση, μεταποίηση των αλιευτικών πόρων της Αργεντινής, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο πρωτόκολλο Ι και στα παραρτήματα Ι και ΙΙ.

[...]

3. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης του στόλου της, η Κοινότητα διευκολύνει την ένταξη κοινοτικών πλοίων στις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται ή θα εγκατασταθούν στην Αργεντινή. Για τον σκοπό αυτό, η Αργεντινή διευκολύνει, στο πλαίσιο της τεχνολογικής ανανέωσης στον τομέα της αλιείας, τη μεταβίβαση των ισχυουσών αδειών αλιείας και εκδίδει νέες άδειες βάσει της παρούσας συμφωνίας.»

4 Το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3760/92 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση κοινοτικού συστήματος για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια (ΕΕ L 389, σ. 1), προέβλεπε τα εξής:

«1. Το Συμβούλιο, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 43 της Συνθήκης, θα θεσπίσει, πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993, κοινοτικό σύστημα το οποίο θα εφαρμοσθεί από την 1η Ιανουαρίου 1995 το αργότερο και θα καθορίζει κανόνες για τις ελάχιστες πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις άδειες αλιείας, τις οποίες θα εκδίδουν και θα διαχειρίζονται τα κράτη μέλη.

Από την ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής του κοινοτικού συστήματος, θα απαιτείται από τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν εθνικά συστήματα αδειών αλιείας. Θα απαιτείται από όλα τα κοινοτικά αλιευτικά σκάφη να έχουν άδεια αλιείας, εκτός αν ορίζεται άλλως, η οποία θα χορηγείται για το συγκεκριμένο σκάφος.

Οι ανωτέρω διατάξεις θα εφαρμόζονται υπό την επιφύλαξη κάθε ειδικού συστήματος που ενδέχεται να ισχύει σε κοινοτικό επίπεδο ή εκείνων που απαιτούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες και τις μελλοντικές διεθνείς συμφωνίες.

2. Τα συστήματα αδειών εφαρμόζονται σε όλα τα κοινοτικά αλιευτικά σκάφη εντός των κοινοτικών αλιευτικών υδάτων ή τα οποία αλιεύουν στα ύδατα τρίτων χωρών ή

στην ανοικτή θάλασσα. Οι ελάχιστες κοινοτικές απαιτήσεις πληροφοριών εφαρμόζονται επίσης και στα σκάφη τρίτων χωρών που αλιεύουν εντός των κοινοτικών αλιευτικών υδάτων, όπου αυτό προβλέπεται από διεθνείς συμφωνίες.»

5 Το άρθρο 11 του κανονισμού 3760/92 προέβλεπε τα εξής:

«Λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του τίτλου Ι, σε πολυετή βάση και για πρώτη φορά την 1η Ιανουαρίου 1994 το αργότερο, το Συμβούλιο, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 43 της Συνθήκης, καθορίζει τους στόχους και τους λεπτομερείς κανόνες για την αναδιάρθρωση του κοινοτικού αλιευτικού τομέα προκειμένου να επιτευχθεί σταθερή ισορροπία μεταξύ των πόρων και της εκμετάλλευσής τους. Η αναδιάρθρωση αυτή θα λάβει επίσης υπόψη, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, τις ενδεχόμενες οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες και τις ιδιαιτερότητες των αλιευτικών περιοχών.»

6 Σύμφωνα με την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3690/93, «το κοινοτικό καθεστώς πρέπει να θέτει τους κανόνες περί των ελαχίστων πληροφοριών που θα περιέχονται στις άδειες αλιείας για κάθε αλιευτικό σκάφος που φέρει τη σημαία κράτους μέλους».

7 Το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«1. Θεσπίζεται κοινοτικό καθεστώς που καθορίζει τους κανόνες για τις ελάχιστες πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις άδειες αλιείας, βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3760/92.

2. Όλα τα κοινοτικά αλιευτικά σκάφη υποχρεούνται να έχουν άδεια αλιείας συνδεόμενη με το σκάφος.

3. Η άδεια φυλάσσεται επί του σκάφους.

4. Απαγορεύεται στα αλιευτικά σκάφη να αλιεύουν, να διατηρούν επί του σκάφους, να μεταφορτώνουν ή να εκφορτώνουν ψάρια όταν δεν διαθέτουν άδεια αλιείας ή όταν η άδεια αυτή αφαιρέθη ή ανεστάλη.»

8 Το άρθρο 3 του κανονισμού 3690/93 προβλέπει τα εξής:

«Το κράτος μέλος της σημαίας εκδίδει και διαχειρίζεται τις άδειες αλιείας για τα αλιευτικά σκάφη που φέρουν τη σημαία του, τηρουμένων των διατάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3760/92.»

9 Το άρθρο 5 του κανονισμού 3690/93 έχει ως εξής:

«Το κράτος μέλος της σημαίας αφαιρεί προσωρινά ή οριστικά τις άδειες αλιείας σκαφών που αποτελούν αντικείμενο εφαρμογής μέτρου προσωρινής ακινητοποίησης και αφαιρεί τις άδειες αλιείας των σκαφών που αποτελούν το αντικείμενο μέτρου οριστικής παύσης λειτουργίας τους.»

10 Το άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού (ΕΚ) 3699/93 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1993, περί καθορισμού των κριτηρίων και όρων των κοινοτικών παρεμβάσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα στον τομέα της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων τους (ΕΕ L 346, σ. 1), προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν μέτρα προσαρμογής των αλιευτικών προσπαθειών για την επίτευξη των στόχων των πολυετών προγραμμάτων προσανατολισμού που αναφέρονται στο άρθρο 5.

Εφόσον χρειάζεται, τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα οριστικής παύσης ή περιορισμού των αλιευτικών δραστηριοτήτων των σκαφών.

2. Τα μέτρα οριστικής παύσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων των σκαφών μπορούν να περιλαμβάνουν ιδίως:

— τη διάλυση των σκαφών,

— την οριστική μεταφορά τους προς μια τρίτη χώρα, εφόσον η μεταφορά αυτή δεν θίγει το διεθνές δίκαιο καθώς και τη διατήρηση και διαχείριση των αλιευτικών πόρων,

— τον οριστικό αναπροσανατολισμό του εν λόγω σκάφους προς εργασίες άλλες πλην της αλιείας.

[...]

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα σκάφη τα οποία αφορούν αυτά τα μέτρα διαγράφονται από τα νηολόγια των αλιευτικών σκαφών και από τον κοινοτικό κατάλογο των αλιευτικών σκαφών. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν επίσης ότι τα διαγραφέντα σκάφη αποκλείονται οριστικά από την άσκηση της αλιείας στα κοινοτικά ύδατα.»

11 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 3699/93 προέβλεπε τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να εισάγουν κίνητρα επαναπροσανατολισμού των αλιευτικών δραστηριοτήτων ενθαρρύνοντας τη δημιουργία προσωρινών ενώσεων επιχειρήσεων ή/και μικτών εταιριών.»

12 Ο κανονισμός 3699/93 καταργήθηκε με το άρθρο 20, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 2468/98 του Συμβουλίου, της 3ης Νοεμβρίου 1998, για τον καθορισμό των κριτηρίων και όρων των κοινοτικών παρεμβάσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα στον τομέα της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων τους (ΕΕ L 312, σ. 19), του οποίου τα άρθρα 8, παράγραφοι 1 και 2, και 9, παράγραφος 1, έχουν ταυτόσημη διατύπωση με τις αντίστοιχες διατάξεις του κανονισμού 3699/93.

Η εθνική νομοθεσία

13 Το άρθρο 4 της κανονιστικής απόφασης για τις άδειες αλιείας, της 27ης Δεκεμβρίου 1984 (*Nederlandse Staatscourant* 1984, αριθ. 253, στο εξής: εθνική κανονιστική απόφαση), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, προέβλεπε τα εξής:

«1. Από την 1η Ιανουαρίου 1995 απαγορεύεται στα αλιευτικά σκάφη να αλιεύουν, να διατηρούν επί του σκάφους, να μεταφορτώνουν ή να εκφορτώνουν ψάρια των ειδών που απαριθμούνται στο παράρτημα, αν δεν διαθέτουν άδεια αλιείας.

[...]

4. Η άδεια αλιείας που προβλέπεται στην παράγραφο 1 φυλάσσεται επί του σκάφους. Παύει να ισχύει μόλις το οικείο αλιευτικό σκάφος διακόψει τις αλιευτικές δραστηριότητές του.»

Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία πριν από την άσκηση της προσφυγής

14 Τα σκάφη Wiron III και Wiron IV, που έπλεαν υπό ολλανδική σημαία και ήταν νηολογημένα στις Κάτω Χώρες, μεταφέρθηκαν στην Αργεντινή, στο πλαίσιο της συμφωνίας για την αλιεία, τον Ιούλιο του 1996. Η μεταφορά αυτή πραγματοποιήθηκε κατά την ίδρυση μικτής εταιρίας από κοινοτικούς και Αργεντινούς πλοιοκτήτες, στην οποία χορηγήθηκε ενίσχυση από την Κοινότητα. Τα σκάφη διαγράφηκαν από τα ολλανδικά νηολόγια αλιευτικών σκαφών (στο εξής: ολλανδικά νηολόγια) και καταχωρίστηκαν στα νηολόγια της Αργεντινής.

15 Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι άδειες αλιείας των σκαφών Wiron III και Wiron IV είχαν χρησιμοποιηθεί για άλλα σκάφη.

16 Με έγγραφο της 17ης Απριλίου 2001, η Επιτροπή πληροφόρησε το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ότι η εκ νέου χρησιμοποίηση των αδειών αλιείας ήταν αντίθετη στην υποχρέωση των αρμόδιων εθνικών αρχών να αφαιρούν, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού 3690/93, τις άδειες των σκαφών που αποτελούν αντικείμενο μέτρου οριστικής παύσης λειτουργίας. Με το ίδιο έγγραφο το εν λόγω κράτος μέλος καλούνταν, σύμφωνα με το άρθρο 226, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, να υποβάλει τις παρατηρήσεις του σχετικά με αυτή την αιτίαση περί παράβασης.

17 Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, με την απάντηση που απέστειλε στο έγγραφο αυτό στις 15 Ιουνίου 2001, αμφισβήτησε την ορθότητα αυτής της ανάλυσης και υποστήριξε ότι είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που του επέβαλλε το κοινοτικό δίκαιο.

18 Η Επιτροπή, θεωρώντας ότι τα επιχειρήματα που είχαν διατυπωθεί με την απάντηση αυτή δεν ήταν πειστικά, απηύθυνε στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών στις 16 Ιανουαρίου 2003 αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία αφενός επανέλαβε την επιχειρηματολογία που είχε αναπτύξει με το έγγραφο όχλησης και αφετέρου κάλεσε το εν λόγω κράτος μέλος να της γνωστοποιήσει, εντός δύο μηνών από την παραλαβή της αιτιολογημένης αυτής γνώμης, τα μέτρα που επρόκειτο να θεσπίσει για να θέσει τέρμα στην παράβαση για την οποία το κατηγορούσε.

19 Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών απάντησε στην αιτιολογημένη αυτή γνώμη στις 27 Μαρτίου 2003 και υποστήριξε ότι είχε εκπληρώσει πλήρως τις υποχρεώσεις που του επέβαλλε το κοινοτικό δίκαιο και ότι δεν ήταν υποχρεωμένο, κατά τη μεταφορά των σκαφών Wiron III και Wiron IV στην Αργεντινή, να αποσύρει τις άδειες αλιείας που είχαν χορηγηθεί για τα σκάφη αυτά.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή.

Επί της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

21 Η προσφυγή της Επιτροπής στηρίζεται στο άρθρο 5 του κανονισμού 3690/93, κατά το οποίο το κράτος μέλος αφαιρεί τις άδειες αλιείας των σκαφών που αποτελούν αντικείμενο μέτρου οριστικής παύσης της λειτουργίας τους.

22 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η υποχρέωση αυτή για αφαίρεση των αδειών αλιείας πρέπει να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι η αλιευτική δυναμικότητα που αποδεσμεύεται μετά την αφαίρεση αυτή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί εκ νέου για τη χορήγηση νέων αδειών σε άλλα σκάφη, διότι η εκ νέου αυτή χρησιμοποίηση θα ήταν αντίθετη με το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 3699/93, κατά το οποίο τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να θεσπίζουν μέτρα προσαρμογής των αλιευτικών προσπαθειών για την επίτευξη τουλάχιστον των στόχων των πολυετών προγραμμάτων προσανατολισμού. Αν η Κοινότητα επέτρεπε την εκ νέου χρησιμοποίηση των αδειών των σκαφών τα οποία έχουν μεταφερθεί οριστικά σε τρίτο κράτος, δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί ο σκοπός της μείωσης του αλιευτικού στόλου.

23 Κατά την Επιτροπή, το ίδιο ισχύει ακόμη και στην περίπτωση που η οριστική μεταφορά πραγματοποιείται στο πλαίσιο της δημιουργίας μικτής εταιρίας. Η μεταφορά αυτή, η οποία προβλέπεται ρητά στο παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 1.2, στοιχείο α΄, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 3699/93, αποτελεί δηλαδή μία από τις δυνατότητες μεταφοράς των σκαφών προς τρίτα κράτη.

24 Εξάλλου, κατά την Επιτροπή, η οριστική μεταφορά των δύο επίμαχων σκαφών στην Αργεντινή στο πλαίσιο της δημιουργίας μικτής εταιρίας αποτελεί μέτρο στο οποίο έχουν εφαρμογή οι κανόνες της κοινοτικής διαρθρωτικής πολιτικής. Η διάκριση μεταξύ οριστικής μεταφοράς προς τρίτο κράτος κατά τον κανονισμό 3699/93 και της πραγματοποιούμενης κατ' εφαρμογή της συμφωνίας για την αλιεία, διάκριση στην οποία προβαίνει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, είναι επομένως αβάσιμη. Συγκεκριμένα, η ανάλυση αυτή αντιβαίνει στον κανονισμό 3699/93, στην εν λόγω συμφωνία για την αλιεία και στην απόφαση της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, για τη χορήγηση οικονομικής συνδρομής της Κοινότητας στους ενδιαφερόμενους πλοιοκτήτες (στο εξής: απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1996), και είναι αντίθετη προς τη φύση της εν λόγω μεταφοράς. Η ορθότητα της ανάλυσης της Επιτροπής επιβεβαιώνεται εξάλλου από τη νομολογία του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (απόφαση της 3ης Απριλίου 2003, Τ-44/01, Τ-119/01 και Τ-126/01, Vieira κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. ΙΙ-1209).

25 Κατά την Επιτροπή, η εφαρμογή των πολυετών προγραμμάτων προσανατολισμού για τους αλιευτικούς στόλους λαμβάνει πολλές μορφές. Τα άρθρα 8 και 9 του κανονισμού 3699/93 αποσκοπούν και τα δύο στην εφαρμογή αυτή, με την οριστική

μεταφορά αλιευτικών σκαφών προς τρίτο κράτος (άρθρο 8) ή με τη δημιουργία μικτών εταιριών (άρθρο 9), δηλαδή αποσκοπούν, σύμφωνα με τον ορισμό που δίδεται στο άρθρο 5 του ίδιου αυτού κανονισμού, στην επίτευξη ενός συνόλου στόχων σχετικών με τον προσανατολισμό των αλιευτικών προσπαθειών. Εντούτοις, δυνάμει του παραρτήματος ΙΙΙ, σημείο 1.2, στοιχείο α΄, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 3699/93, η χορήγηση της χρηματοοικονομικής συνδρομής στις μικτές εταιρίες του άρθρου 9 του εν λόγω κανονισμού εξαρτάται από την προϋπόθεση της οριστικής μεταφοράς του σκάφους προς το οικείο τρίτο κράτος. Κατά συνέπεια, το μέτρο που προβλέπεται στο άρθρο 9 είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με ένα συνοδευτικό μέτρο, και συγκεκριμένα την οριστική μεταφορά ενός σκάφους προς τρίτο κράτος, με σκοπό τη μείωση των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

26 Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υποστηρίζει ότι η Επιτροπή προβαίνει σε διασταλτική ερμηνεία του άρθρου 5 του κανονισμού 3690/93. Συγκεκριμένα, το άρθρο αυτό δεν προσδιορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες επιτρέπεται η χορήγηση νέων αδειών αλιείας.

27 Εξάλλου, τα επίδικα δύο σκάφη διαγράφηκαν από τα κοινοτικά και τα ολλανδικά νηολόγια μετά τη μεταφορά τους στην Αργεντινή στο πλαίσιο της συμφωνίας για την αλιεία. Δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 4, της εθνικής κανονιστικής απόφασης, οι άδειες των σκαφών αυτών είχαν καταστεί ανίσχυρες αυτοδικαίως και όχι κατόπιν της αφαίρεσής τους σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου 5.

28 Επιπλέον, ο κανονισμός 3690/93 δεν έχει εφαρμογή, κατά το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, στη μεταφορά των επίδικων εν προκειμένω σκαφών. Η μεταφορά αυτή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της συμφωνίας για την αλιεία και όχι με σκοπό την εκτέλεση του πολυετούς προγράμματος προσανατολισμού που προβλέπεται στον τίτλο ΙΙ του κανονισμού 3699/93. Η συνδρομή που χορηγήθηκε κατά τη μεταφορά αυτή δεν χρηματοδοτήθηκε από τους πόρους που προορίζονταν για τον προσανατολισμό της αλιείας, αλλά χρηματοδοτήθηκε πλήρως από την Κοινότητα. Οι δύο αυτές ρυθμίσεις διαφέρουν επίσης από την άποψη της εφαρμοστέας

διαδικασίας. Στο πλαίσιο της συμφωνίας για την αλιεία, η έγκριση των σχεδίων δημιουργίας μικτών εταιριών και η υλοποίησή τους εμπίπτει στην αρμοδιότητα μιας μικτής επιτροπής, ενώ αρμόδια για την προβλεπόμενη από τον κανονισμό διαδικασία αυτή είναι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Τέλος, οι αιτιολογίες της απόφασης της 16ης Δεκεμβρίου 1996 παραπέμπουν μόνο στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της συμφωνίας για την αλιεία και στον κανονισμό 3447/93.

29 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι ο κανονισμός 3690/93 έχει εφαρμογή στη μεταφορά στην Αργεντινή των σκαφών Wiron III και Wiron IV, θα επρόκειτο, κατά το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, για μεταφορά κατά την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού 3699/93, πραγματοποιηθείσα στο πλαίσιο της δημιουργίας μικτής εταιρίας και όχι βάσει του άρθρου 8 του ίδιου αυτού κανονισμού, το οποίο αφορά την οριστική μεταφορά. Κατά συνέπεια, δεν απαγορεύεται η χρησιμοποίηση της αλιευτικής δυναμικότητας που αποδεσμεύεται στα ολλανδικά νηολόγια για τη χορήγηση αδειών σε άλλα σκάφη. Τα δύο αυτά άρθρα αφορούν δηλαδή δύο αυτοτελείς δράσεις και στηρίζονται σε διαφορετικά καθεστώτα ενισχύσεων. Το άρθρο 8 αφορά την «προσαρμογή των αλιευτικών προσπαθειών», ενώ το άρθρο 9 αφορά τον «αναπροσανατολισμό των αλιευτικών δραστηριοτήτων». Η μεταφορά ενός σκάφους που πραγματοποιείται με βάση το τελευταίο αυτό άρθρο μπορεί αναμφίβολα να συνοδεύεται από προσαρμογή των αλιευτικών προσπαθειών, αλλά σε καμία περίπτωση αυτό δεν είναι αναγκαίο να συμβαίνει.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

30 Επισημαίνεται ευθύς εξαρχής ότι δεν αμφισβητείται εν προκειμένω ότι τα σκάφη Wiron III και Wiron IV έχουν εγγραφεί στα νηολόγια της Αργεντινής και ότι επομένως έχουν μεταφερθεί οριστικά στη χώρα αυτή.

31 Η αιτίαση που διατυπώνει η Επιτροπή στο αιτητικό μέρος της προσφυγής της, το οποίο παρατίθεται στη σκέψη 1 της παρούσας απόφασης, αποσκοπεί στην εκ μέρους του Δικαστηρίου αναγνώριση του ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, μη αφαιρώντας τις άδειες αλιείας των εν λόγω σκαφών μετά την οριστική μεταφορά τους στην Αργεντινή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 5 του κανονισμού 3690/93.

32 Συναφώς υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 5 του κανονισμού 3690/93, όταν ένα αλιευτικό σκάφος αποτελεί αντικείμενο μέτρου οριστικής παύσης της λειτουργίας του, αφαιρείται η άδειά του.

33 Κατά συνέπεια, πριν εξεταστεί κατ' ουσία η αιτίαση της Επιτροπής, τίθενται προκαταρκτικά δύο ζητήματα, αφενός το ζήτημα σε τι ακριβώς συνίσταται το μέτρο οριστικής παύσης της λειτουργίας ενός αλιευτικού σκάφους και αφετέρου το ζήτημα αν η οριστική μεταφορά ενός τέτοιου σκάφους στην Αργεντινή, στο πλαίσιο της σύστασης μικτής εταιρίας, μπορεί να εξομοιωθεί με μέτρο οριστικής παύσης της λειτουργίας, κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού 3690/93.

Επί των μέτρων οριστικής παύσης

34 Όσον αφορά την έννοια «μέτρο οριστικής παύσης», δεν αμφισβητείται ότι ούτε το άρθρο 5 του κανονισμού 3690/93 ούτε ο κανονισμός αυτός ως σύνολο παρέχουν ενδείξεις σχετικά με τον ορισμό της έννοιας αυτής. Αντίθετα, η εν λόγω έννοια ορίζεται στον κανονισμό 3699/93, και ειδικότερα στο άρθρο 8, παράγραφος 2, κατά το οποίο τα μέτρα οριστικής παύσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων των σκαφών μπορούν να περιλαμβάνουν ιδίως τη διάλυση των σκαφών, την οριστική μεταφορά τους προς μια τρίτη χώρα, εφόσον η μεταφορά αυτή δεν θίγει το διεθνές δίκαιο και τη διατήρηση και διαχείριση των αλιευτικών πόρων, και τον οριστικό αναπροσανατολισμό του σκάφους, εντός των υδάτων της Κοινότητας, προς εργασίες άλλες πλην της αλιείας.

35 Οι κανονισμοί 3690/93 και 3699/93 διαφέρουν ριζικά τόσο ως προς το αντικείμενό τους όσο και ως προς τους σκοπούς τους. Ο κανονισμός 3690/93, όπως προκύπτει ειδικότερα από την τρίτη αιτιολογική σκέψη του, θέτει τους κανόνες περί των ελαχίστων πληροφοριών που πρέπει να περιέχονται στις άδειες αλιείας, ενώ ο

κανονισμός 3699/93 ορίζει τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις των κοινοτικών διαρθρωτικών παρεμβάσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

36 Εντούτοις, μολονότι οι σκοποί των δύο αυτών κανονισμών διαφέρουν, από κανένα στοιχείο δεν συνάγεται ότι ο ορισμός της έννοιας «μέτρο οριστικής παύσης» ισχύει μόνο στο πλαίσιο του κανονισμού 3699/93 και ότι ο ορισμός αυτός δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε σχέση με άλλα κείμενα του παράγωγου δικαίου που αφορούν τον τομέα της πολιτικής της αλιείας.

37 Ο κανονισμός 3699/93, ο οποίος ορίζει την έννοια του μέτρου οριστικής παύσης, εκδόθηκε εξάλλου μετά τον κανονισμό 3690/93. Όπως προκύπτει από το κείμενο του κανονισμού 3699/93 στις διάφορες γλώσσες, και συγκεκριμένα στα γερμανικά, στα ισπανικά, στα γαλλικά και στα ιταλικά, ο κοινοτικός νομοθέτης επέλεξε επομένως με πλήρη επίγνωση την ίδια έκφραση που χρησιμοποιούνταν ήδη στον κανονισμό 3690/93.

38 Κατά συνέπεια, τίποτε δεν εμποδίζει τη χρήση αυτού του ορισμού της εν λόγω έννοιας, ο οποίος προκύπτει έστω από τον κανονισμό 3699/93, ακόμη και για την εφαρμογή του άρθρου 5 του κανονισμού 3690/93, που αφορά την προσωρινή ή οριστική αφαίρεση των αδειών αλιείας.

39 Μεταξύ των διαφόρων «μέτρων οριστικής παύσης» των αλιευτικών δραστηριοτήτων των σκαφών, μέτρων που απαριθμούνται στο άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 3699/93, καταλέγεται η «οριστική μεταφορά προς μια τρίτη χώρα». Η μεταφορά των αλιευτικών σκαφών Wiron III και Wiron IV πραγματοποιήθηκε εν προκειμένω «προς μια τρίτη χώρα», και συγκεκριμένα τη Δημοκρατία της Αργεντινής.

40 Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υποστηρίζει πάντως ότι η μεταφορά των εν λόγω σκαφών προς την Αργεντινή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της συμφωνίας για την αλιεία. Αυτό σημαίνει, κατά το εν λόγω κράτος μέλος, ότι η μεταφορά αυτή δεν μπορεί να εξομοιωθεί με μέτρο οριστικής παύσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 3699/93. Το επιχείρημα αυτό πρέπει πάντως να απορριφθεί.

41 Το γράμμα του εν λόγω άρθρου 8, παράγραφος 2, δεν εμποδίζει σε καμία περίπτωση την εφαρμογή της έννοιας «μέτρο οριστικής παύσης» στην οριστική μεταφορά σκαφών βάσει διεθνούς συμφωνίας μεταξύ της Κοινότητας και τρίτου κράτους. Αντίθετα, η εν λόγω διάταξη κάνει ρητά λόγο, στη δεύτερη περίπτωση που προβλέπει, για την τήρηση του διεθνούς δικαίου, άρα και των διεθνών συμφωνιών.

42 Η δε συμφωνία για την αλιεία δεν απαγορεύει τον χαρακτηρισμό της μεταφοράς αλιευτικών σκαφών που πραγματοποιείται βάσει των διατάξεών της ως «μέτρου οριστικής παύσης» των αλιευτικών δραστηριοτήτων, κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου.

43 Κατά συνέπεια, η οριστική μεταφορά αλιευτικών σκαφών προς τρίτο κράτος, η οποία πραγματοποιείται δυνάμει διεθνούς συμφωνίας, αποτελεί ένα από τα μέτρα οριστικής παύσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 3699/93. Επομένως, η οριστική μεταφορά εν προκειμένω των σκαφών Wiron III και Wiron IV προς την Αργεντινή πρέπει να θεωρηθεί «μέτρο οριστικής παύσης» των αλιευτικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τον ορισμό που δίδει στα μέτρα αυτά το κοινοτικό δίκαιο.

44 Συναφώς, το γεγονός ότι η μεταφορά αυτή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο δημιουργίας μικτής εταιρίας είναι αλυσιτελές. Το στοιχείο αυτό, στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 9 του κανονισμού 3699/93, δεν ασκεί καμία επιρροή επί της εφαρμογής του κανονισμού 3690/93.

Επί της αφαίρεσης των αδειών αλιείας

45 Κατά συνέπεια, τίθεται το ζήτημα αν οι αρμόδιες ολλανδικές αρχές έχουν αφαιρέσει εν προκειμένω την άδεια αλιείας των σκαφών Wiron III και Wiron IV, τα οποία αμφότερα έχουν μεταφερθεί οριστικά στην Αργεντινή.

46 Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υποστηρίζει ότι τα εν λόγω σκάφη διαγράφηκαν, μετά τη μεταφορά τους στο πλαίσιο της συμφωνίας για την αλιεία, από τα κοινοτικά και τα ολλανδικά νηολόγια και ότι, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 4, της εθνικής κανονιστικής απόφασης, οι άδειες αλιείας των σκαφών αυτών κατέστησαν αυτοδικαίως ανίσχυρες, πράγμα που ισοδυναμεί με αφαίρεσή τους.

47 Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι το ανίσχυρο των αδειών αλιείας των σκαφών Wiron III και Wiron IV, το οποίο αποτελεί συνέπεια της εφαρμογής της εν λόγω διάταξης του εθνικού δικαίου, μπορεί να χαρακτηριστεί ως αφαίρεση. Διαπιστώνει πάντως ότι η αλιευτική δυναμικότητα που αποδεσμεύτηκε χάρη στη μεταφορά των σκαφών αυτών χρησιμοποιήθηκε εκ νέου για άλλα σκάφη.

48 Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης ότι ο αμυντικός αυτός ισχυρισμός αποτελεί νέο στοιχείο, καθόσον το Βασίλειο των Κάτω Χωρών δεν επικαλέστηκε, κατά τη διαδικασία πριν από την άσκηση της προσφυγής, το άρθρο 4, παράγραφος 4, της εθνικής κανονιστικής απόφασης ούτε την αυτοδίκαιη αφαίρεση των αδειών των εν λόγω σκαφών ως συνέπεια του ότι οι άδειες αυτές είχαν καταστεί ανίσχυρες. Αντίθετα, το κράτος μέλος αυτό εξέφρασε διαφορετική άποψη, καθόσον υποστήριξε ότι η αφαίρεση των αδειών αλιείας δεν είναι αναγκαία σε περίπτωση οριστικής μεταφοράς των σκαφών προς τρίτο κράτος.

49 Όσον αφορά την ένσταση απαραδέκτου που προβάλλει η Επιτροπή κατά του ανωτέρω αμυντικού ισχυρισμού, αρκεί η παρατήρηση ότι η ένσταση αυτή είναι αντίθετη προς τη γενική αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας. Κατά τη

νομολογία του Δικαστηρίου, το νομότυπο της διαδικασίας πριν από την άσκηση της προσφυγής συνιστά ουσιώδη εγγύηση που παρέχει η Συνθήκη ΕΚ όχι μόνο για την προστασία των δικαιωμάτων του οικείου κράτους μέλους, αλλά και για να εξασφαλιστεί ότι η διαδικασία που θα κινηθεί ενδεχομένως ενώπιον του Δικαστηρίου θα έχει ως αντικείμενο μια σαφώς καθορισμένη διαφορά (βλ. διάταξη της 11ης Ιουλίου 1995, C-266/94, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 1995, σ. I-1975, σκέψη 17). Επομένως, εφόσον το αντικείμενο της διαφοράς έχει καθοριστεί, το κράτος μέλος δικαιούται να επικαλεστεί όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή του για να αμυνθεί. Άλλωστε, κανένας διαδικαστικός κανόνας δεν επιβάλλει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να διατυπώσει ήδη κατά τη φάση που προηγείται της ασκήσεως της προσφυγής όλα τα επιχειρήματα στα οποία θα στηρίξει την άμυνά του σε περίπτωση άσκησης προσφυγής με βάση το άρθρο 226 ΕΚ (βλ. απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 1999, C-414/97, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 1999, σ. I-5585, σκέψη 19).

Επί της χορήγησης νέων αδειών αλιείας

50 Επισημαίνεται ότι η Επιτροπή υποστηρίζει ότι από το άρθρο 5 του κανονισμού 3690/93 συνάγεται ότι, σε περίπτωση οριστικής μεταφοράς σκαφών προς τρίτο κράτος, το κράτος μέλος πρέπει όχι μόνο να αφαιρεί τις άδειες των μεταφερθέντων σκαφών, αλλά και να μη χρησιμοποιεί την αλιευτική δυναμικότητα που αποδεσμεύεται συναφώς στα εθνικά νηολόγια για τη χορήγηση νέων αδειών. Η χρησιμοποίηση αυτή είναι αντίθετη, κατά την Επιτροπή, στους σκοπούς του άρθρου 8 του κανονισμού 3699/93, το οποίο εντάσσεται στο πλαίσιο της κοινοτικής πολιτικής αναδιάρθρωσης του κοινοτικού στόλου. Το επιχείρημα αυτό πρέπει όμως να απορριφθεί.

51 Συγκεκριμένα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το γράμμα του άρθρου 5 του κανονισμού 3690/93 δεν απαγορεύει να χρησιμοποιείται για τη χορήγηση νέων αδειών η αλιευτική δυναμικότητα που αποδεσμεύεται κατόπιν της μεταφοράς σκαφών προς τρίτο κράτος, καθόσον το άρθρο αυτό προβλέπει απλώς την υποχρέωση του κράτους μέλους της σημαίας να αφαιρεί τις άδειες αλιείας των σκαφών που αποτελούν αντικείμενο μέτρου οριστικής παύσης της λειτουργίας τους. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει όμως ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών εκπλήρωσε αυτή την υποχρέωση αφαίρεσης των αδειών αλιείας.

52 Όσον αφορά το άρθρο 8 του κανονισμού 3699/93, αρκεί η διαπίστωση ότι το άρθρο 5 του κανονισμού 3690/93, το οποίο είναι η μόνη διάταξη την οποία αφορά το αίτημα της Επιτροπής, δεν το αναφέρει καθόλου. Εν πάση περιπτώσει, το εν λόγω άρθρο 8 προβλέπει ιδίως σε τι μπορούν να συνίστανται τα μέτρα οριστικής παύσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων των σκαφών και ορίζει ότι τα διαγραφέντα σκάφη πρέπει να αποκλείονται από την άσκηση της αλιείας στα κοινοτικά ύδατα. Από το γράμμα της διάταξης αυτής δεν προκύπτει πάντως ότι η αλιευτική δυναμικότητα που αποδεσμεύεται στα εθνικά νηολόγια αλιευτικών σκαφών κατόπιν της οριστικής μεταφοράς σκαφών προς τρίτο κράτος δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιείται για τη χορήγηση νέων αδειών αλιείας.

53 Ακόμη και αν υποτεθεί ότι η Επιτροπή, όπως τόνισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 45 των προτάσεών της, μπορούσε βάσιμα να κινήσει κατά των Κάτω Χωρών, στηριζόμενη σε άλλες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, τη διαδικασία του άρθρου 226 ΕΚ σε σχέση με τη ρύθμιση της χορήγησης νέων αδειών αλιείας, δεν αμφισβητείται ότι η παράβαση των διατάξεων της εν λόγω ρύθμισης δεν αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας λόγω παραβάσεως κράτους μέλους (βλ. αποφάσεις της 20ής Οκτωβρίου 2005, C-6/04, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή 2005, σ. I-9017, σκέψεις 58 έως 60, και της 15ης Ιουνίου 2006, C-255/04, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2006, σ. I-5251, σκέψη 24).

54 Από όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι η αιτίαση της Επιτροπής σχετικά με παράβαση του άρθρου 5 του κανονισμού 3690/93 δεν είναι βάσιμη.

55 Επομένως, η προσφυγή της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

56 Δυνάμει του άρθρου 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το αίτημα του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)